

VÁROSMAJOR – MÁRIAREMETE GYALOGOS ZARÁNDOKLAT

*„Lángtenger kell az egész magyar földre imádságból,
hitből és engesztelésből.”*

*„Ezekkel felülhaladjuk a káromkodást és a vasárnap
megszentségtelenítését; az istentagadás, Egyház-bántás, az erkölcsi
lazulás, a korrupció, a Tízparancsolat mindegyike sorozatos
áthágásának sűrű szövevényét.” (Mindszenty)*

2017. szeptember 16-án, szombaton

GYÜLEKEZŐ:

7:00 órától a Városmajorban

INDULÁS:

8:00 órakor

A ZARÁNDOKLATOT VEZETI:

Bíró László

püspök,

dr. Székely János

püspök,

és *Lambert Zoltán*

kanonok, plébános

SZENTMISE:

12:00 órakor Máriaremetén

BEMUTATJA:

dr. Erdő Péter

bíboros, prímás, érsek

Kérjük, hogy a zarándokok URH vételére alkalmas rádiót hozzanak magukkal.

Szeretettel kérünk anyagi támogatást a zarándoklat megszervezéséhez.

Számlaszáma: OTP 11712004-20342915 – a Városmajori Plébánia e célra nyitott bankszámlája. Az átutalásnál kérjük a megjegyzés rovatban feltüntetni „Mindszenty zarándoklat”

Az igaz úton

„Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm, zöldellő réteken legeltet.

A nyugalom vizéhez terel, és felüldíti lelkemet.

Az igaz úton vezérel, nevéhez híven. Ha sötét völgyben járok is, nem félek a bajtól, hisz te velem vagy. Pásztorbotod biztonságát ad.”

Zsolt 23,1-4.

A kezdetek

A főváros legsajátosabb gyalogos zarándoklatának „eredete visszanyúlik a II. világháborút követő hónapokba. A magyar katolikus egyház élén akkor Mindszenty József bíboros állt. Ő hívta zarándoklatra a főváros és környéke híveit 1946. május 5-ére. A városmajori templomból indult el az imádkozó-éneklő sokaság, a résztvevők száma megközelítette a százezret. Az élén a bíboros haladt, maga is egyszerű zarándokként gyalogolta végig a 14 kilométeres távolságot. A Szűzanya remetei temploma előtt nagyhatású szentbeszédet mondott.” (Mészáros István)

„A mai zarándoklat áldozatát odarakjuk a szentmise áldozati tényéjébe. Ráarakjuk ígéreteinket, hogy hitünkhöz, Egyházunkhoz és hazánkhoz hűek leszünk.” „Nem akarunk mást, csak igazságot, szeretetet, békét és egyetértést.” (Mindszenty József, 1946. május 5.)

„Az 1947. augusztus 15-től 1948. december 8-ig tartó Boldogasszony Éve nem volt más, mint az egész országot átpásztázó lelkigyakorlat, hívek százezrei imában, engesztelésben, tevékeny isten- és emberszeretben. A Boldogasszony Évének egyik legnagyobb zarándoklata 1947. szeptember 14-én indult a Városmajorból Máriaremetére: Mindszenty bíborost százezres férfisokaság követte. A következő vasárnapon a nők, az ezt követő vasárnapon pedig a fiatalság járta végig ugyanezt a zarándokutat. 1991, 1992 és 1993 után 1997. szeptember 13-án mintegy 30 ezer hívő zarándokolt ugyanolyan módon, mint elődeink, a Szűzanya kegyhelyére.” (Mészáros István) Azóta ez a hagyomány ötévente folytatódik.

„Amikor fáradtságot érzünk tagjainkban, tegyük le ide a kereszt oltára elé, és ajánljuk fel a leginkább szenvedő magyarokért.

A mi szívünk imádsága a szenvedő magyarokért legyen.”

(Mindszenty József, 1947. szeptember 14.)

A hűséges pásztor

---

*„Íme a főpap, aki életének napjaiban tetszett az Istennek, és igaz volt,
s a harag idején engesztelésül szolgált.” Sir 44,16-17.*

„Fidelissimus in tribulatione pastor, az üldöztetés idején leghűségesebb pásztor” – szerepel Isten Szolgája Mindszenty József bíboros esztergomi sírfeliratán. A sokak által már életében szentnek tartott bíboros sírja Máriacellben és Esztergomban is zarándokhellyé vált. Nyughelyét virágok, koszorúk lepték el és a megőrzött nemzeti színű szalagok. Szent II. János Pál pápa mindkét helyen leróttá kegyeletét a bíboros sírja előtt. A szenttéavatási eljárás kezdeményezője 2005 óta a Mindszenty Alapítvány, a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciával ún. pertársaságban. Az egyházmegyei vizsgálat 1996-ban zárult, azóta az eljárás római szakasza van folyamatban. A bíboros kanonizációs eljárása sok ember lelkes tiszteletén és imádságán alapszik, talán nincs is még egy olyan magyar egyházi példakép, akinek a tisztelete olyan méreteket öltene, mint az övé.

*„Kegyelméd és jóságod vezet életemnek minden napján,
s az Úr házában lakhatom örök időken át.” Zsolt 23,6.*

1892. március 29-én született (Csehi) Mindszenten, életének legmeghatározóbb egyénisége édesanyja volt. Tőle örökölte középmagas alakját, arcvonásait, nagy, barna szemét, jellemző belső tulajdonságainak többségét. Ő egyengette a kis „Józsika” útját a papi hivatásig, és később is ott állt mellette lelkipásztori életének minden viszontagságában. Mindszenty József kedvenc tantárgyai a hittan, a történelem és az irodalom voltak. Mikes János szombathelyi püspök szentelte pappá 1915. június 12-én. Rövid kápláni szolgálat után a zalaegerszegi főgimnázium hittanára lett, kinevezése mellé rövid intelmet kapott: „Ne dolgozz annyit!”

A kommunista rendőrség 1919. február 9-én minden indok nélkül letartóztatta, később mint „javíthatatlant” kitoloncolta a vármegye területéről. A proletárdiktatúra bukása után a szombathelyi püspök örömmel engedett az egerszegi hívek kérésének, amikor 1919 őszén a fiatal hittanárt nevezte ki Zalaegerszeg város-plébánosának. Akkoriban ritkán akadt példa arra, hogy egy huszonzéte éves pap ilyen magas állásba kerüljön, de a püspök megnyugtatta, hogy ez a „fogyatékoság” olyan, ami napról napra csökkenni fog.

Az új város-atyja legfontosabb feladatának a lelkipásztori munkát tekintette. Jóformán mindenkit név szerint ismert, és akin csak tudott,

tevélegesen segített. Elhivatottsága, munkabírása és szervezőtehetsége páratlan fellendülést hozott a város lelki- és kulturális életében. Évente mintegy harmincöt diák továbbtanulását támogatta, sok tanulónak az étkeztetését segítette. A rendszeres szegénygondozást az egész megyében megszervezte, gyakran mondogatta: „A gazdagok feleslege: a szegények öröksége!” Önzetlenség és segítőkészség jellemezte, mindenét hívei javára fordította. Ezzel nagy tiszteletet vívott ki magának, ez hitelesítette lelkipásztori tevékenységét.

Kiemelkedő munkája miatt nem keltett meglepetést, hogy 1944. március 5-én XII. Piusz pápa őt nevezte ki a veszprémi egyházmegye (akkor legfiatalabb) püspökévé. Az elismerés mellé újabb útmutatást kapott: „Legyen paternus!”, legyen még atyaiabb, megértőbb a rábízottakkal. A püspökszentelés Esztergomban zajlott, 1944. március 25-én. Főpásztori jelmondatául egy új életprogramot választott: „Pannonia sacra”, hogy Magyarország szent legyen! Mindszenty József különleges tisztelettel tekintett az Istenanyára és a magyar szentekre, címerébe engesztelő Szent Margit képét választotta. Plébános korában Vianney Szent János és Loyolai Szent Ignác, főpásztorként Szent Ambrus és Szent Gellért püspökök voltak példaképei.

Az ország háborús pusztulását látva Mindszenty József egy történelmi értékű, bátor hangú memorandum megírására szánta el magát, amit a Dunántúl főpásztorai nevében és többségük aláírásával adott át Budán a nyilas kormány képviselőjének: „Alulírottak mint a Dunántúl főpásztorai, magyar főpapi felelősségünk tudatában arra kérjük Magyarország sorsának mostani intézőit, hogy a még ép Dunántúlt ne vessék oda visszavonulási harcok martalékának, mert ezzel a magyar haza utolsó darabja és vele a magyar jövő és felépülés utolsó reménye is odavész.”

Az üldözöttek melletti kiállása és a memorandum következménye az lett, hogy a nyilas hatóságok a veszprémi püspököt mondvacsinált okokra hivatkozva 1944. november 27-én a védelmére kelt kispapjaival és azok tanáraival együtt letartóztatták, és a Sopronkőhidai Fegyházba szállították. 1945 húsvéthétfőn örök nyugalomra helyezték Serédi Jusztinián bíboros, hercegprímást. Ugyanezen a napon hunyta le szemét a „nők védelmezője”, Boldog Apor Vilmos vértanú győri püspök. Fogságából ugyanezen a napon szabadult Mindszenty püspök, aki rövid veszprémi főpásztorsága alatt harmincnégy új plébániát, nyolc katolikus iskolát és három középiskolai internátust szervezett.

Tiszteletreméltó XII. Piusz pápa október 2-án nevezte ki Esztergom érsekévé, székfoglaló beszédének legemlékezetesebb szavai: „Legyünk

mi most az imádság nemzete! Ha újból megtanulunk imádkozni, lesz honnét erőt és bizalmat merítenünk. Ha Isten-Atyám és Mária-Anyám segít, akarok lenni népem lelkiismerete. Egyház és hazám, ti lesztek életem útmutató csillagzatai.” Hogy mire vállalkozott, azt a Szentatya fogalmazta meg, amikor 1946-ban a fejére helyezte a bíborosi kalapot: „Éljen Magyarország! A harminkét (új bíboros) közül te leszel az első, akinek vállalnod kell a bíbor színnel jelzett vértanúságot!”

Az új hercegprímást a magyar nép nagy várakozással fogadta. Akkoriban az ország felnőtt lakosságának mintegy fele, több millió ember gyakorló katolikus volt. Főpásztorként az ő lelki életüket szolgálta. Minden alkalmat megragadott, hogy felkeresse híveit, és hirdesse nekik az Evangéliumot. Olyan eldugott falvakba jutott így el, ahol őelőtte főpásztor még sohasem járt. Sürgette az elmélyült kegyelmi életet, elindította az ima és az engesztelés széleskörű mozgalmát. Az engesztelésben maga járt elől jó példával.

Első dolgai közé tartozott a háború sújtotta ország szenvedéseinek enyhítése. De figyelmeztette az itthoni magyarságot: „nem elég a külföldi segítség, meg kell feszíteni erőnket és akinek két köntöse van, adja az egyiket annak, akinek semmije sincs, s akinek egy karéj kenyere van, felét adja oda a nincstelennek.” A vidéki lakosságtól kérte az éhező főváros megsegítését, gyermekek átmeneti befogadását és étellemezését.

Mindszenty bíboros mindig kiállt az üldözöttek mellett. 1945 októberében a Püspöki Kar nevében kérte a magyar hadifoglyok hazaengedését. Papjait felszólította, hogy külön lelkipásztori gondozásban részesítsék az internáltakat, és karolják fel az üldözöttek családtagjait. Gyakori mondanása volt: „Küzdjünk a demokráciáért, de közben ne feledjük el magát az embert!” A politikai rendőrségen szovjet mintára külön csoport foglalkozott azzal, hogy akadályozza főpapi tevékenységét, e cél érdekében minden eszközt bevetettek. Kémhálózattal vették körül, és már 1945-ben megnyitották azt az aktát, amelyben gyűjteni kezdték a róla szóló jelentéseket. A postán felbontották a leveleit és lehallgatták a telefonbeszélgetéseit.

A bíboros tudta, hogy hamarosan nagy egyházüldözés veszi kezdetét. Bár megtehetette volna, sorsa elől nem menekült külföldre, lélekben felkészült mindarra, ami rá várt. Papjaihoz intézett utolsó üzenetében írta: „Mindig és mindenütt csak az történhetik velünk, amit az Úr rendel vagy megenged. Tudtán kívül még egyetlen hajszál sem esik le fejünkről. Annyi más után elveheti a világ tőlünk ezt vagy amazt, de nem veheti el a

Jézus Krisztusban való hitünket. Helyt kell állani! »Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.« Imádkozunk, pásztor és nyáj, szüntelen egymásért. Ragyogjon fel előttünk az örök élet reménye, amelyet az Úr megígért.”

A főpásztort 1948 karácsony másnapján hurcolta el az ÁVO, az Andrássy út 60. alatti „terror házában” vette kezdetét az ő személyes kálváriája, kínzatása, elítéltetése. Világszerte tüntetések zajlottak a bíboros mellett, Rómában háromszázezer ember vonult a Szent Péter térre. A Szentszék kiközösítette azokat, akik részt vettek meghurcolásában. Az ENSZ közgyűlése nemzetközi jogi sérelemként bélyegezte meg letartóztatását és törvénytelen elítélését. Börtönévei nagy részét Budapesten a Conti utcai börtönben töltötte. Az embertelen bánásmód miatt súlyosan megbetegedett, közel negyven kilót fogyott, közvetlen halálveszélyben volt.

Az 1956-os forradalom szabadította ki fogságából, személye a „páratlan szabadságharc” egyik jelképe lett. Kiszabadítóitól azt kérte: „Legyetek hűek Egyházatokhoz és magyar Hazátokhoz és szívében rab (!) főpásztorotokhoz.” A szabadságharc bukása a bíboros tizenöt évig tartó belső száműzetésének, amerikai követségi félrabságának a kezdete. „A szabadságharc napjaiban valaki azt mondta: a nagy főpap a börtönben szentté lett. Kényszerű magányában csupa imádság lett az élete. Ő új országot akart építeni Isten dicsőségére, ám az Isten ennél is többet kívánt tőle és fölvezette a kálvária magasára.”

A később nyomtatásban is megjelent *„Napi jegyzetek”* hű képét adja követségi tevékenységének, gondolatvilágának, sőt még az álmainak is. Szellemi frissességét, az Egyház és a világ dolgai iránti érdeklődését itt sem veszítette el. Elkezdte írni emlékiratait, hogy kiadásával a személyét övező nemzetközi érdeklődést elnyomott hazája és üldözött Egyháza felé fordíthassa. Megtanult angolul, és a szó szoros értelmében lelkipásztora lett a követség munkatársainak. 1971. szeptember 28-án Boldog VI. Pál pápa kérésére Rómába utazhatott és Bécsben telepedett le.

Itt munkatársakat gyűjtött maga köré, és számba vette a világon szétszóródott magyar katolikus közösségek egyházi és kulturális viszonyairól szóló beszámolókat. 1972-ben személyesen indult el, hogy felkeresse és megerősítse a világon szétszóródott magyar közösségeket. Hosszú lelkipásztori körutak során több mint félszáz városban mutatott be szentmiseket és vett részt egyházi és világi rendezvényeken. Közel százezer kilométert tett meg autón, vonaton és repülőgépen. „Alig akad korunkban valamelyest is művelt ember, aki ne ismerné Mindszenty bíboros nevét.

Ez a férfi szimbólum, legenda, ez a férfi történelem egy személyben. A mi szemünkben Mindszenty bíboros a magyar nép kiválasztottja” – írta róla az orosz emigránsok lapja.

„Legyen atyaibb!” – kapta XII. Piusz pápától útravalóul az életszent-ségre szóló meghívást. Főpásztorságának harminc éve ennek a lelki programnak a megvalósítása volt. Utolsó körlevelében így írt: „Amióta el kellett hagynom hazámat, azóta járom a világot és keresem az egész földgolyón szétszóródott magyarokat. Mi a célja ezeknek a látogatásoknak? Az, menekült magyar testvéreim, hogy hitet és reményt öntsek a lelkekbe, ha már csüggetegek. Találjunk egymásra a szétszórtságban és fogjunk össze, mert testvérei vagyunk egymásnak.”

Utolsó, dél-amerikai lelkipásztori körútja végén a bogotai érsek ezekkel a szavakkal búcsúzott tőle: „Maradj mindig ilyen fiatal!” Mindszenty bíboros a régi latin diáknótával válaszolt: „Gaudeamus igitur juvenes dum sumus!” „Hát akkor örülünk, amíg fiatalok vagyunk!” Bécsbe azonban már betegen tért haza. Az Irgalmasok kórházában végrehajtott műtét sikerült, de fáradt szíve nem bírta ezt az újabb teherterét. 1975. május 6-án délután 2 óra 15 perckor egy utolsó sóhajtással földi élete véget ért. Utolsó szavai ezek voltak: „Sum paratus” – „Készen állok”. VI. Pál pápa ezekkel a szavakkal emlékezett meg róla: „Gyászolunk, mert a halál kioltott a földön egy fáklyát, amely az utóbbi évtizedekben fényével világított az Egyházban.”

Az utolsó évek minden megnyilatkozását felértékelte a bíboros Örök Hazába költözése: „Az Egyház mai mély válsága ne ijesszen meg bennünket! Minden egyénnek, minden nép minden egyes nemzedékének újra meg újra meg kell küzdenie a hitéért úgy, mint Jákobnak az Isten angyalával. Isten fiatal. Övé a jövő. Ő az újnak, a fiatalnak, a holnapnak az előhívója egyéneken és népeken. Ezért nincs helye a csüggedésnek.”

*„Emberé a munka, Istené az áldás!”
(Mindszenty József, 1946. május 5.)*

Összeállította:
Kovács Gergely
okl. posztulátor, alapítványi képviselő
Magyarországi Mindszenty Alapítvány

**Istenünk,
te Mindszenty József bíborost
arra választottad ki,
hogy az üldöztetés idején
mindhalálíg hűséges főpásztor legyen:
az igazság és a szeretet tanúságtevője.**

**Hívó néped örömére
add meg, kérünk, hogy őt mielőbb
Egyházunk szentjei között tisztelhessek.
Krisztus, a mi Urunk által.
Ámen.**

Az imameghallgatásokról kérjük tájékoztassa
az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Hivatalt: 1014 Budapest, Úri u. 62.
Kiadja: Városmajori Jézus Szíve Plébánia, 2017